

Vastuullinen Lahjoittaminen ry (VaLa)
Lahjoittajatutkimus 2021
Raportti

Katja Mikkonen | Taloustutkimus

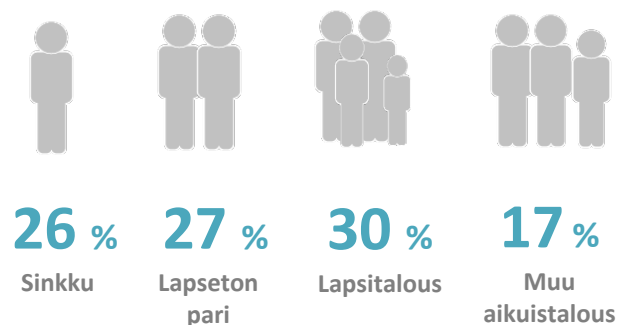
Vastaajien taustatiedot

KAIKKI VASTAAJAT n=1093, painotettu N= 4 334 000

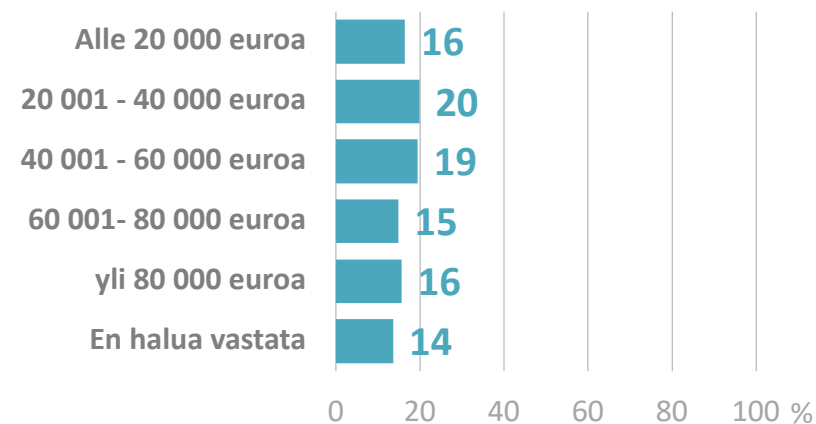
SUKUPUOLI

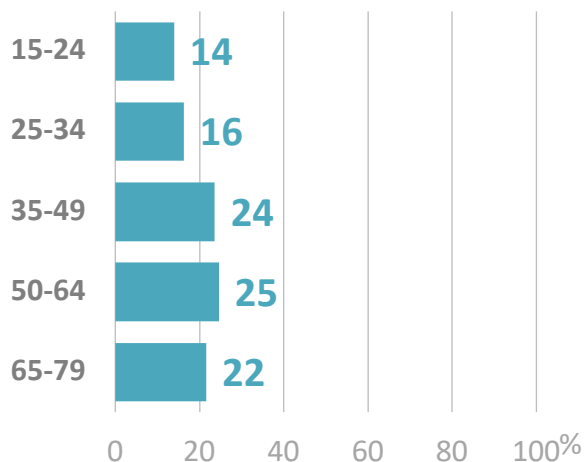
TALOUS

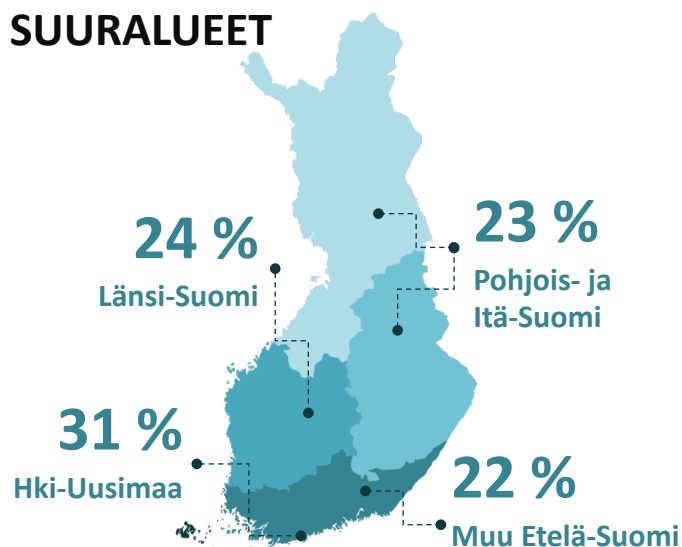
AMMATTIRYHMÄ

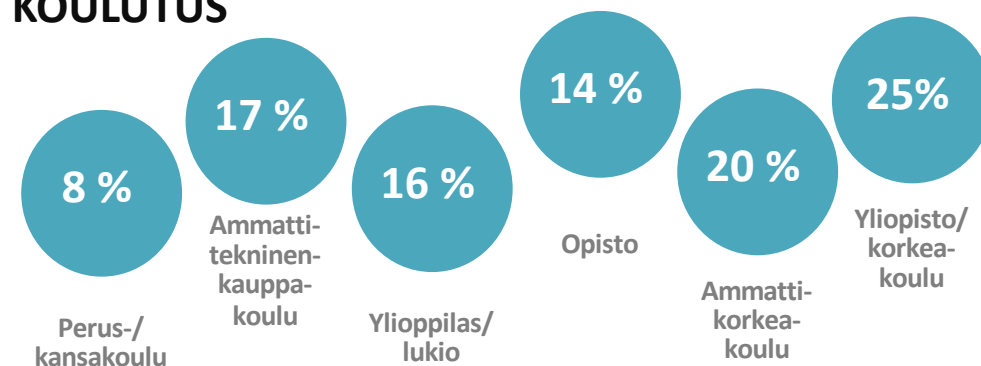
IKÄRYHMÄ

SUURALUEET

KOULUTUS

YHTEENVETO TULOKSISTA

Keskeiset tulokset 1(2)

- Suuri enemmistö suomalaisista 15-79-vuotiaista suhtautuu lahjoittamiseen erittäin myönteisesti ja tekee lahjoituksia tavalla tai toisella – lahjoittajien osuus on samalla tasolla kuin vuonna 2017 (75 % → 73 %). Kertalahjoitukset ovat yhä suosituin tapa on lahjoittaa rahaa (33 % → 33 %), mutta entistä suurempi määrä (20 % → 26 %) lahjoittaa säännöllisesti rahaa yhdelle tai useammalle eri järjestölle. Etenkin usealle eri järjestölle lahjoittaminen on lisääntynyt selvästi (7 % → 13 %). Sen sijaan kolehtikeräyksiin osallistuminen on vähentynyt selvästi (12 % → 5 %) ja pääasiallisena syynä siihen lienee korona. Vähentymään päin on myös niiden osuus, jotka eivät lahjoita rahaa vaan osallistuvat muuten vapaaehtoisena, myyjäisissä tai tavaralahjoituksin (11 % → 9 %).
- Niiden kansalaisten osuus on pysynyt samalla tasolla (26 % → 28 %), jotka eivät yleensä lahjoita tai tue keräyksiä lainkaan. Aivan kuten aiemminkin muita selvästi useammin miehet, 15-24-vuotiaat, matalimmin koulutetut sekä pienituloisimmat eivät osallistu tai tue keräyksiä tai järjestöjä. Perusteluna kieltäytymiselle on yhä se, ettei oma taloudellinen tilanne mahdollista sitä mutta yhtä moni ei luota rahaa kerääviin tahoihin – tämä osuus on noussut selvästi (26 % → 47 %). Epäluottamusta kokee etenkin miehet, 25-64-vuotiaat, korkeammin koulutetut, yli 60 001 euroa ansaitsevat taloudet, Länsi-Suomessa asuvat sekä aikuis- ja lapsitaloudet. Hyvin moni (34 %) mainitsee sen, ettei lahjoitusten käytöstä ole riittävästi tietoa. Tätä mieltä ovat etenkin 15-25-vuotiaat, yli 60 001 euroa ansaitsevat yhden hengen taloudet ja Etelä-Suomessa asuvat.
- Kun tarkastellaan viimeisintä lahjoitustapahtumaa, tärkeimmät syyt tehdä lahjoitus oli kohteen tärkeys henkilökohtaisesti ja rahaa keräävän järjestön tai keräystahon luotettavuus sekä halu olla muuttamassa ja parantamassa maailmaa. Kohteen tärkeys henkilökohtaisesti oli myös 2017 tärkein peruste tehdä lahjoitus. Muina lahjoitusperusteina mainitaan velvollisuuden tunne ja se, että rahaa keräävä järjestö on suomalainen. Kaikkein harvemmin lahjoituksia oli tehty sen vuoksi, että mukana on julkisuudenhenkilö tai että tuntee henkilön, joka pyysi lahjoitusta.
- Rahaa keräävien tahojen luotettavuus on yhä edelleen tärkein tekijä, josta lahjoittajat ovat hyvin yksimielisiä ja kiinnittävät erityistä huomiota – tätä mieltä ovat niin rahalahjoittajat kuin muut lahjoittajat. Luotettavuuteen liittyy myös tiedonsaanti lahjoitusvarojen käytöstä ja siihen kiinnitetään erittäin paljon huomiota. Lahjoittajat pitävät edelleen hyvin tärkeänä sitä, että lahjoitukset menevät yleishyödylliseen tarkoitukseen. He edellyttävät myös sitä, että rahaa keräävä taho on saanut aikaan merkittäviä tuloksia ja lahjoitussumman maksaminen on tehty helpoksi. Maksamisen helppoutta korostavat etenkin 35-49-vuotiaat, Pohjois- ja Itä-Suomessa asuvat ja suurempituloiset. Mitä iäkkäämpi henkilö ja korkeammat tulot sitä tärkeämpää heille on rahaa keräävän tahon merkittävät tulokset.
- Valtaosa (85 %) lahjoittajista tietää jollain tasolla mitä lahjoitusvaroilla on saatu aikaan. Joka kolmas lahjoittamiseen muutoin kuin rahallisesti osallistuva tietää tarkalleen, mitä lahjoitusvaroilla on saatu aikaiseksi kun rahalahjoittajien tietous on heikommalla tasolla (18 %) – heistä yli kaksi kolmesta (68 %) tietää asiasta suurin piirtein. Tietämättömiä on pieni osa (12 %) ja hyvin harvalle tällä tiedolla ei ole merkitystä (3 %). Heikoiten perillä asiasta ovat alimman kouluasteen käyneet ja alle 20 000 euroa ansaitsevat taloudet sekä 15-24-vuotiaat.

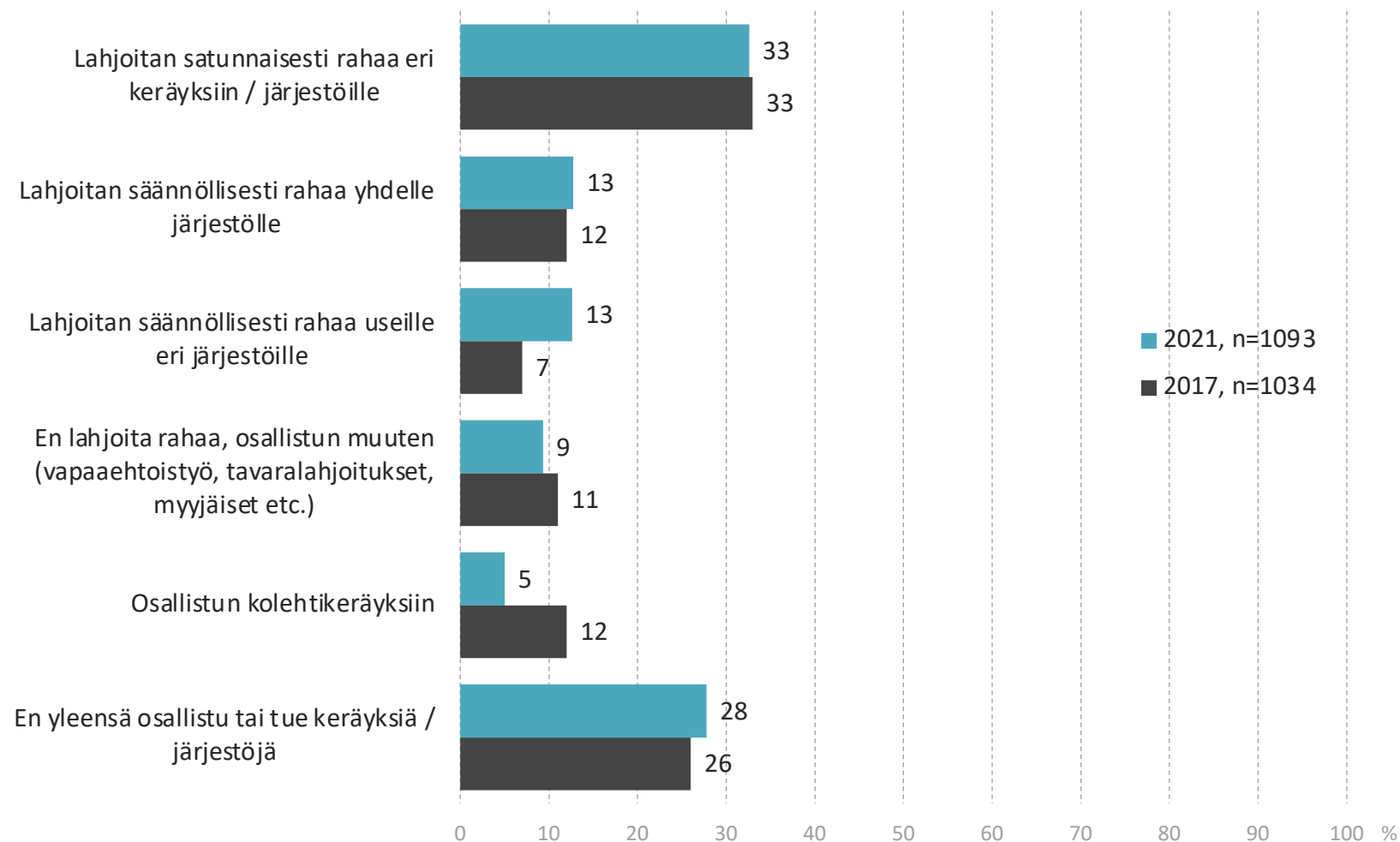
Keskeiset tulokset 2(2)

- Pääasiallinen kanava, joista lahjoittajat saavat tietoa lahjoituskohteesta, rahaa keräävän tahon toiminnasta ja aikaansaaduista tuloksista on keräystahon verkkosivut – niiden kautta on saatu informaatio on lisääntynyt selvästi (24 % → 47 %). Tämä on myös rahalahjoittajien sekä niiden, jotka eivät lahjoita rahaa mutta osallistuvat muuten pääasiallinen tiedonsaantikanava. Hyvin usein tietoa saadaan myös sähköposti- ja uutiskirjeistä sekä sosiaalisesta mediasta. Myös sähköposti- ja uutiskirjeistä on saatu aiempaa useammin tietoa (20 % → 30 %). Nämä kaikki ovat myös samoja kanavia, joita järjestöt kaikkein useimmiten hyödyntävät viestieissään toiminnan tuloksista (lähde: Järjestöjen taloudelliset toimintaedellytykset 2021).
- Moni lahjoittaja saa tietoa myös radiosta, televisiosta ja sanomalehdistä sekä kotiin tulevista kirjeistä ja lehdestä. Mitä nuorempi henkilö ja pienemmät talouden tulot sitä useammin tietoa saadaan sosiaalisesta mediasta ja keräystahon verkkosivuilta. Sen sijaan radio, televisio ja sanomalehdet sekä kotiin tulevat kirjeet ja lehdet ovat tärkeitä tietolähteitä iäkkäämmälle väestölle vaikka pääasiallinen tietolähde heilläkin on keräystahon verkkosivut. Senioreiden lisäksi kotiin tuleva lehti on tärkeä tietolähde myös 25–34-vuotiaille.
- Täsmälleen samat asiat, joita lahjoittajat pitävät tärkeimpinä lahjoittamisessa (luotettavuus, yleishyödyllisyys, tiedonsaanti lahjoitusvarojen käytöstä) motivoisi entistäkin useammin kansalaisia lahjoittamaan jatkossa. Tätä mieltä ovat rahalahjoittajien lisäksi myös ne, jotka eivät lahjoita rahaa mutta osallistuvat muuten. Myös ne, jotka eivät yleensä osallistu tai tue keräyksiä korostavat luotettavuuden ja tiedonsaannin tärkeyttä motivaation lisääjänä – sen sijaan yleishyödyllisyys ei heitä juurikaan motivoi. Aiempaan tapaan vähiten motivaatioon lahjoittaa vaikuttaa se, että lahjoituksella tuetaan vaaliedokkaiden kampanjointia tai tuetaan yritystoimintaa. Lahjoituksesta saatavalla verohyödyllä ei edelleenkään vaikuta olevan kovin paljon merkitystä vaikka sen osuus on hivenen noususuunnassa. Verohyöty motivoisi muita selvästi useammin miehiä, 25-34-vuotiaista sekä kaikkein suurituloisimpia talouksia, lapsitalouksia ja niitä, jotka eivät yleensä osallistu tai tue keräyksiä.
- *Seuraaviin kysymyksiin on voinut valita yhden tai useamman vaihtoehdon:*
 - *Kun ajattelet viimeisintä lahjoitustapahtumaa, mitkä olivat tärkeimmät syyt, että teit lahjoituksen?*
 - *Mistä saat tietoa lahjoituskohteesta, rahaa keräävän tahon toiminnasta ja aikaansaaduista tuloksista?*
 - *Mikä motivoisi sinua lahjoittamaan jatkossa?*

SUHTAUTUMINEN LAHJOITTAMISEEN

Mikä seuraavista kuvaa parhaiten suhtautumistasi lahjoittamiseen?

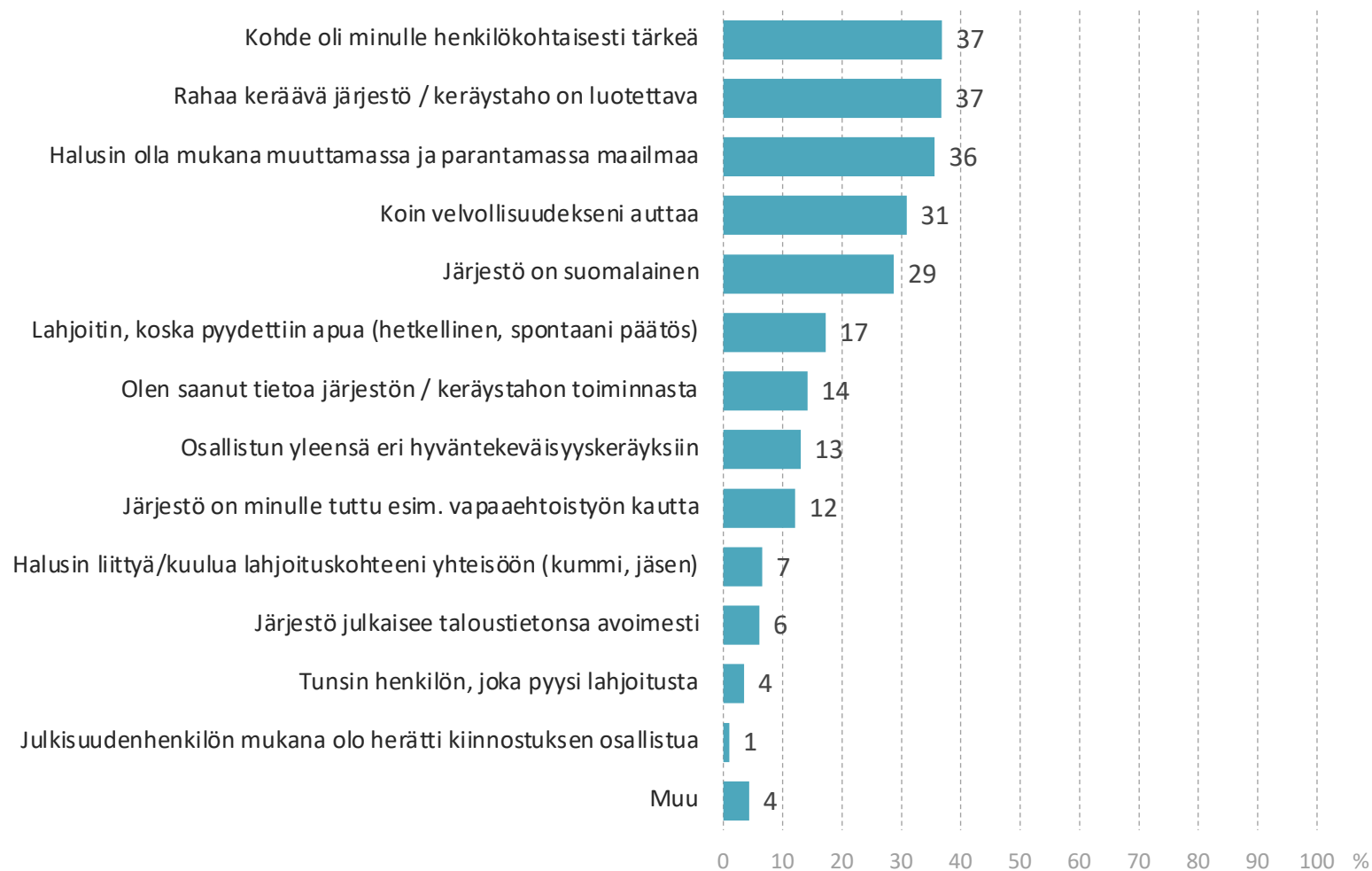
n=kaikki vastaajat

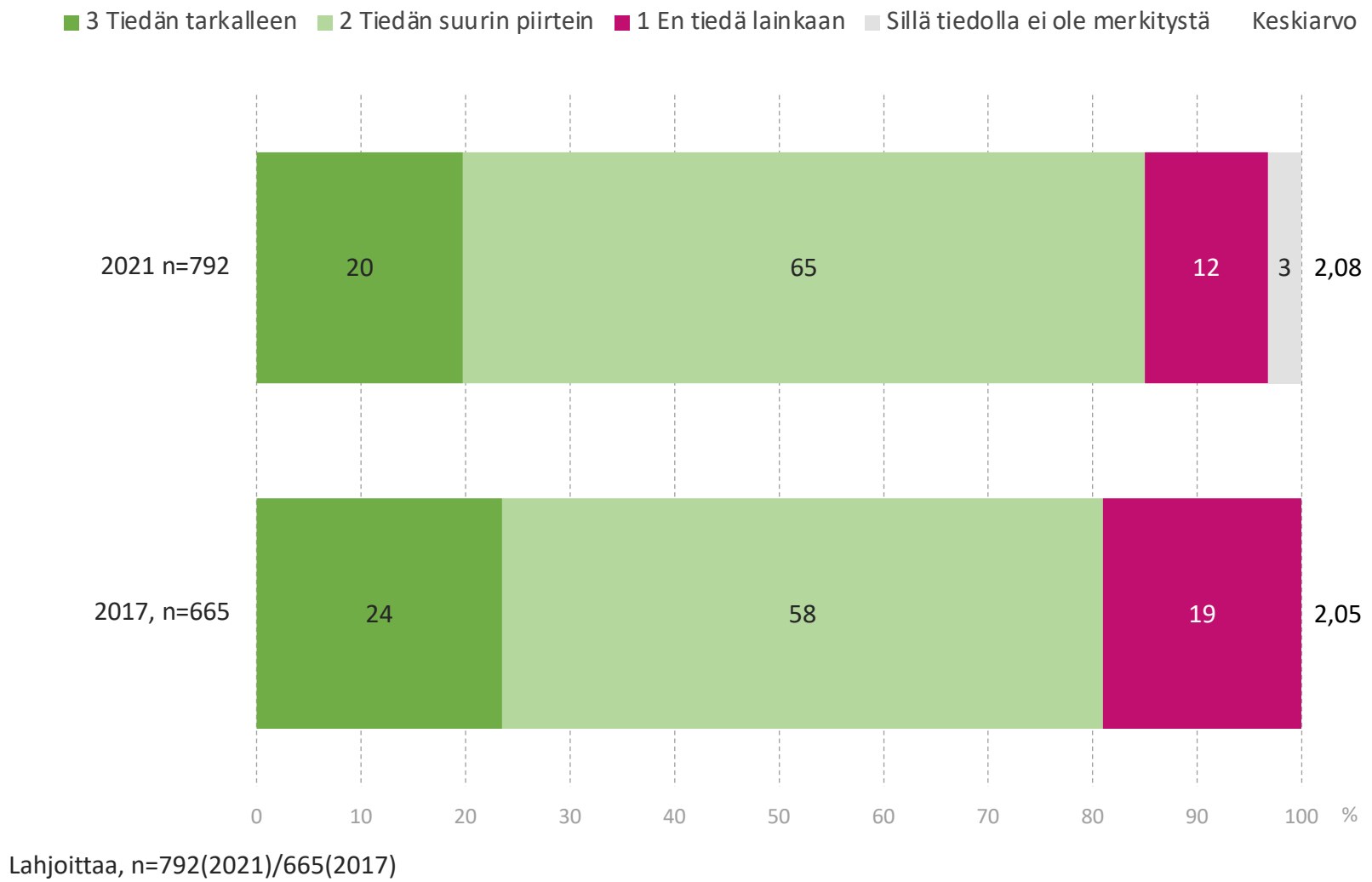
VIIMEISIN LAHJOITUSTAPAHTUMA

Kun ajattelet viimeisintä lahjoitustapahtumaa, mitkä olivat tärkeimmät syyt, että teit lahjoituksen?

Lahjoittaa, n=792

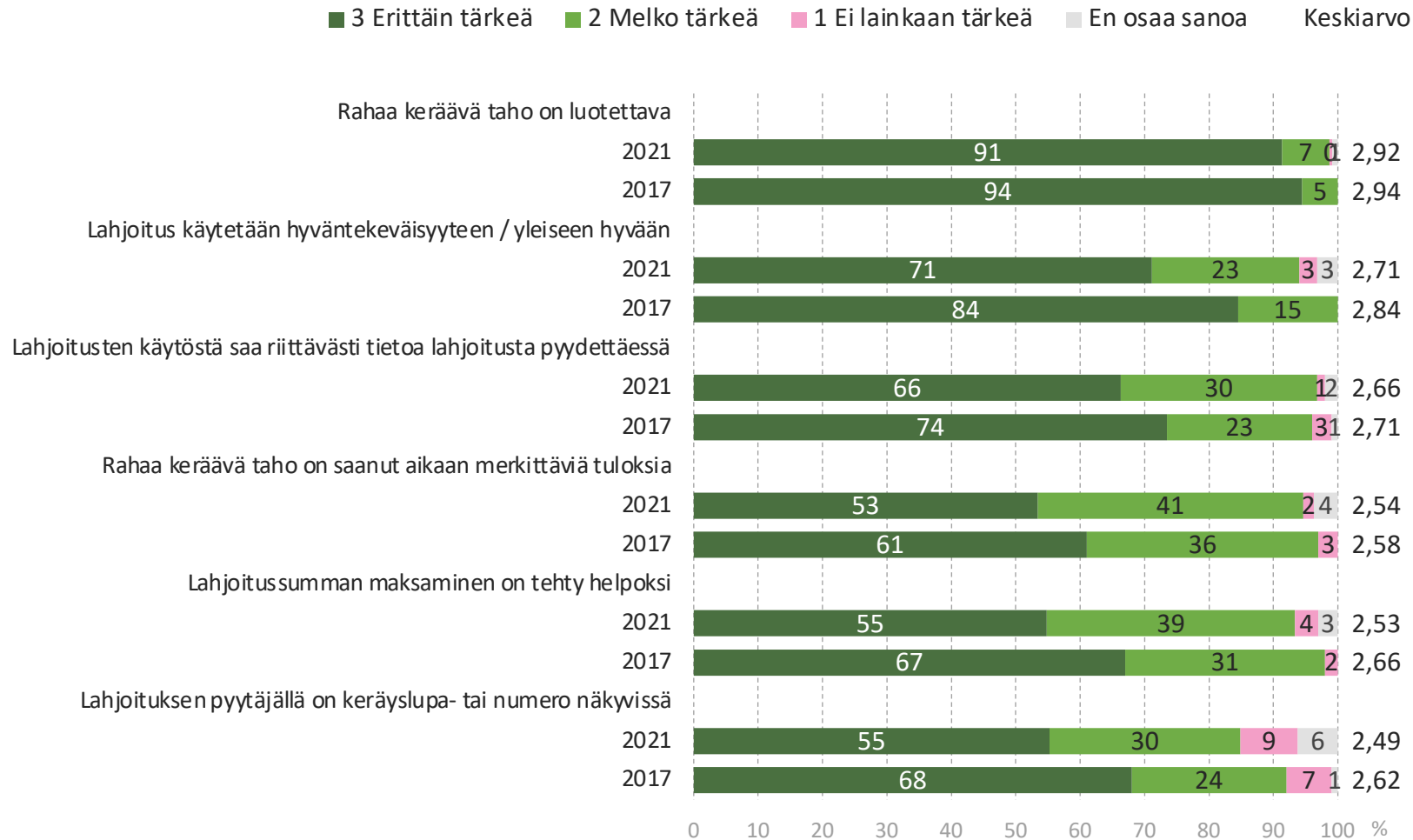
Kun ajattelet viimeisintä lahjoitustapahtumaa, kuinka hyvin olet perillä siitä, mitä lahjoitusvaroilla on saatu aikaan?

TÄRKEIMMÄT PERUSTEET LAHJOITUKSEN TEKEMISEEN

Kun ajattelet lahjoittamista, kuinka tärkeitä seuraavat asiat ovat sinulle?

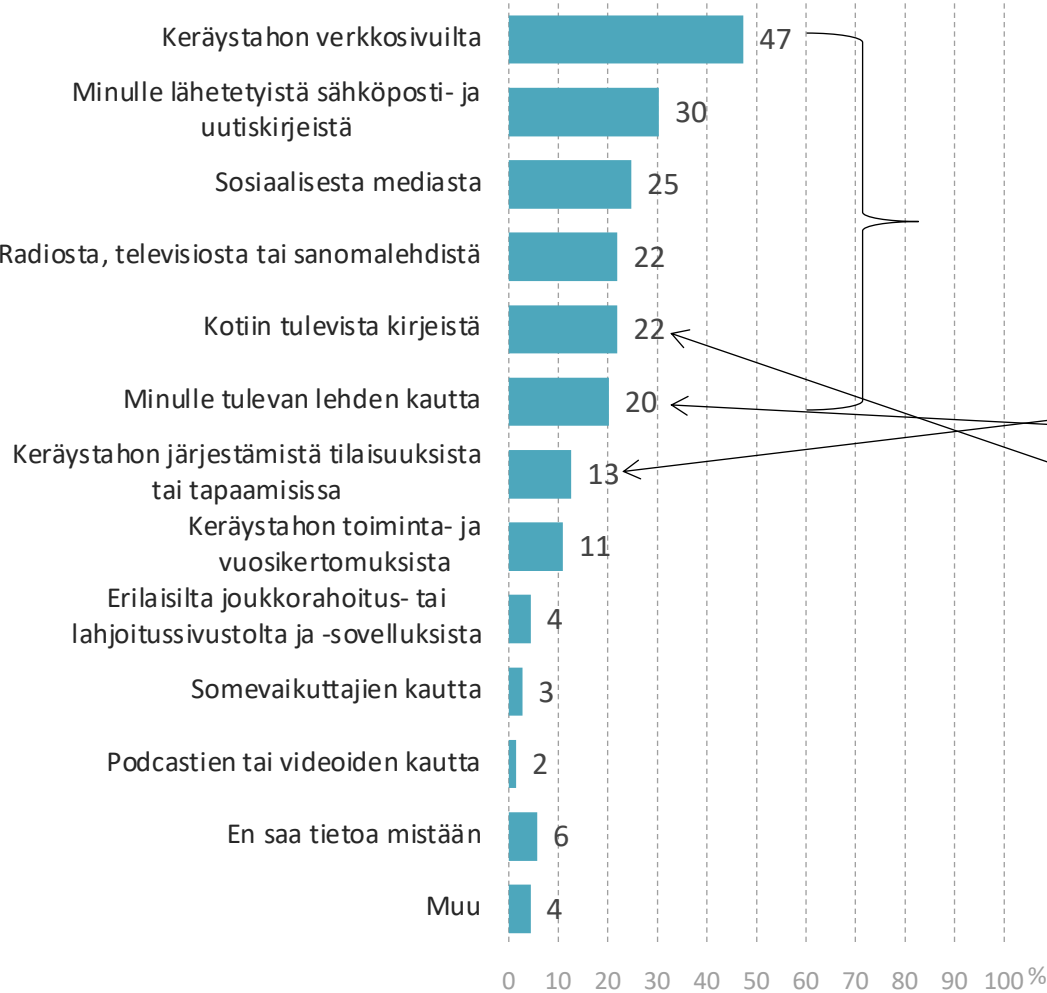
Lahjoittaa, n=792(2021)/665(2017)

MISTÄ SAA TIETOA

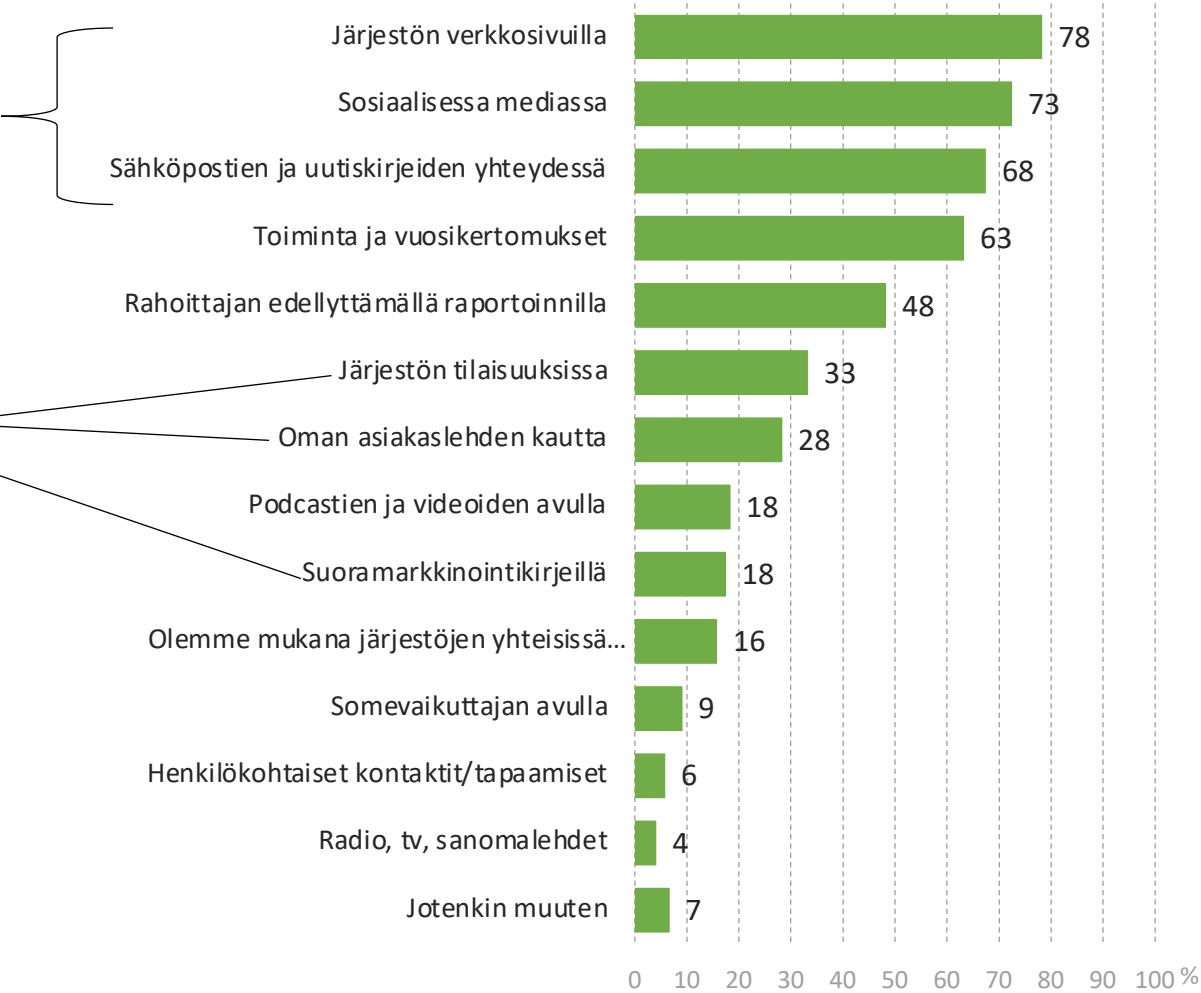
Mistä saa tietoa lahjoituskohteesta, rahaa keräävän tahon toiminnasta ja aikaansaaduista tuloksista?

Lahjoittaa, n=792

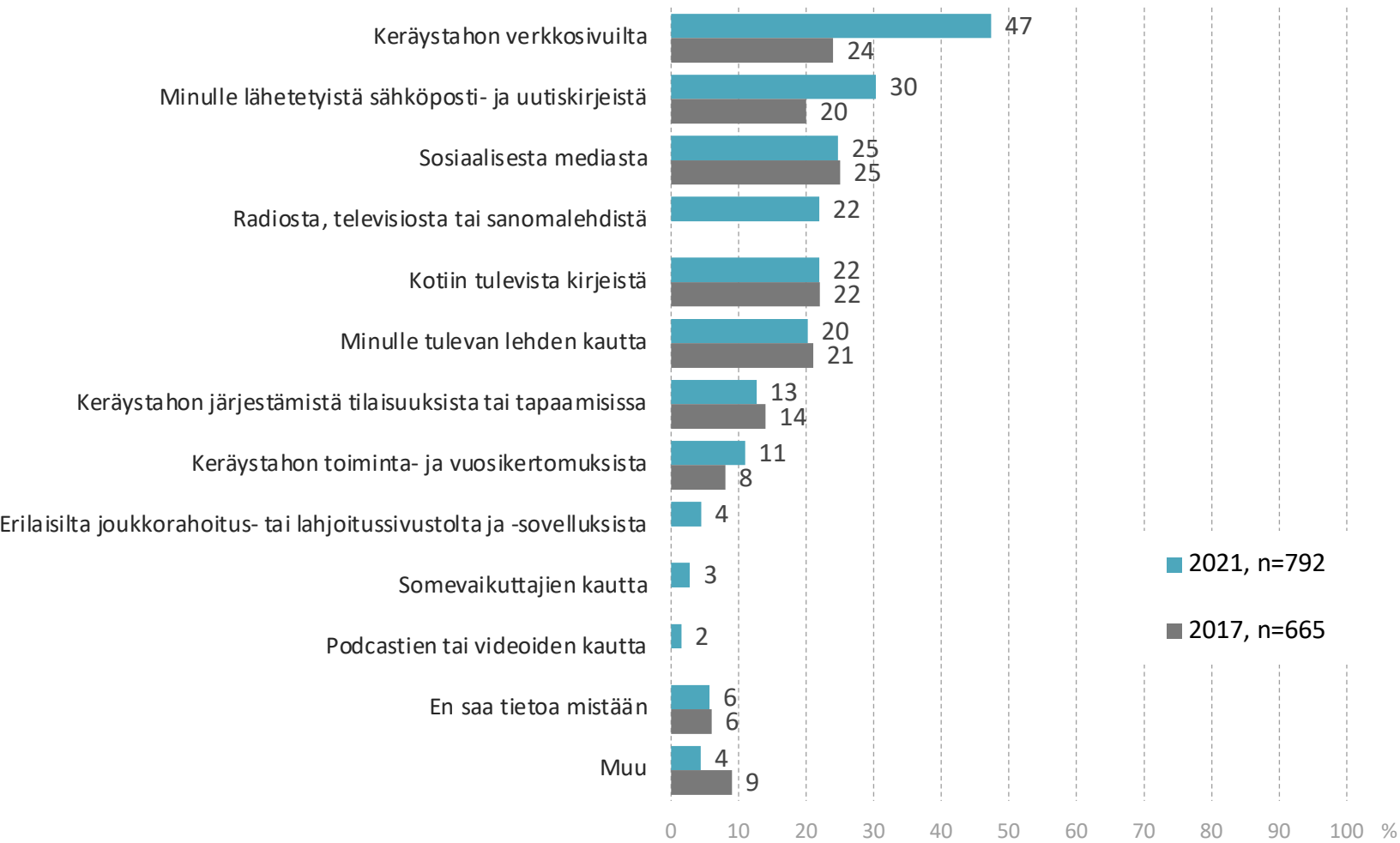
Miten järjestö kertoo toiminnan tuloksista

n=120 (Järjestöjen taloudelliset toimintaedellytykset –tutkimus 2021)

Mistä saat tietoa lahjoituskohteesta, rahaa keräävän tahon toiminnasta ja aikaansaaduista tuloksista?

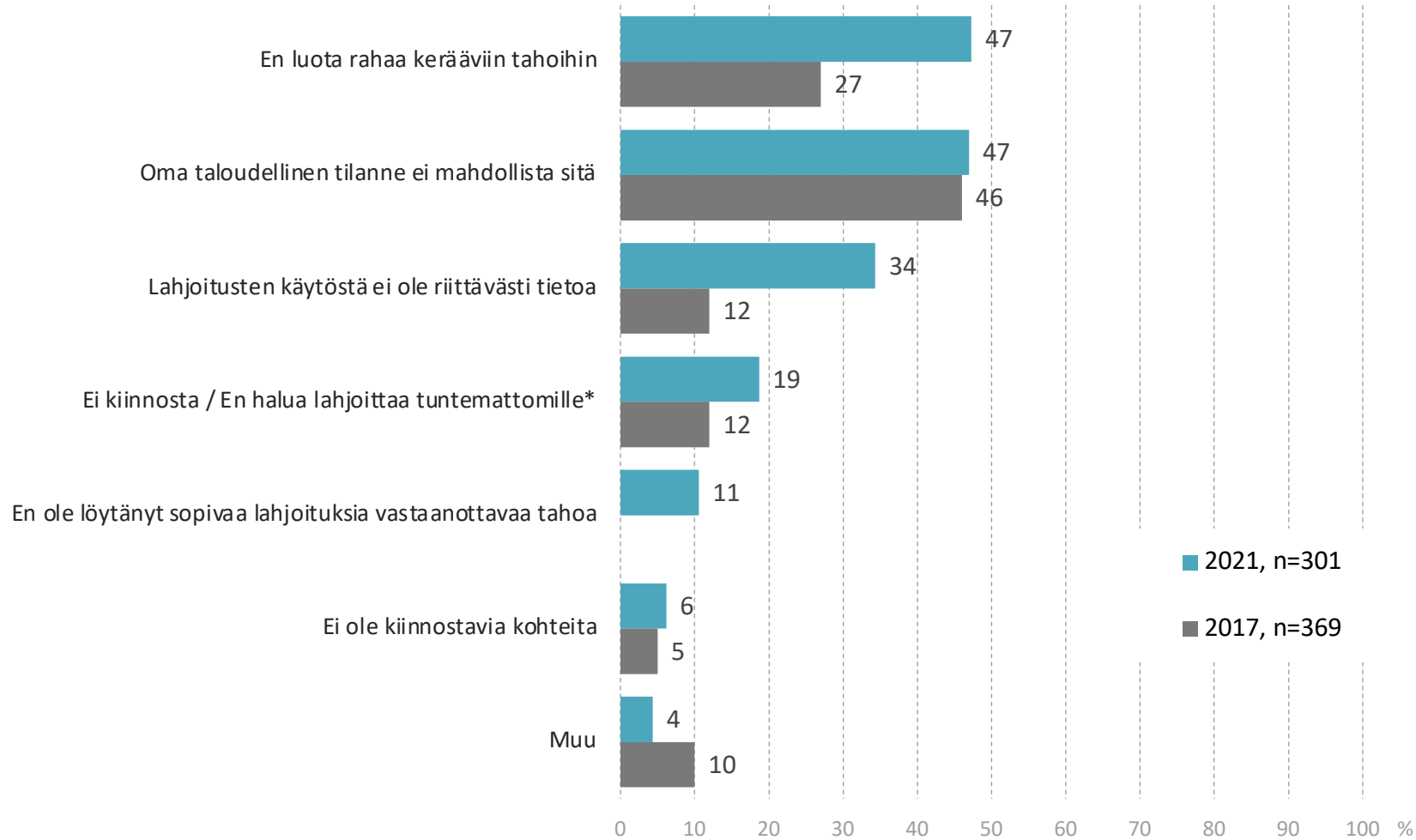
Lahjoittaa, n=792(2021)/665(2017)

MIKSI EI OSALLISTU TAI TUE KERÄYKSIÄ

Miksi et tee lahjoituksia?

Ei lahjoita, n=301 (2021)/369(2017)

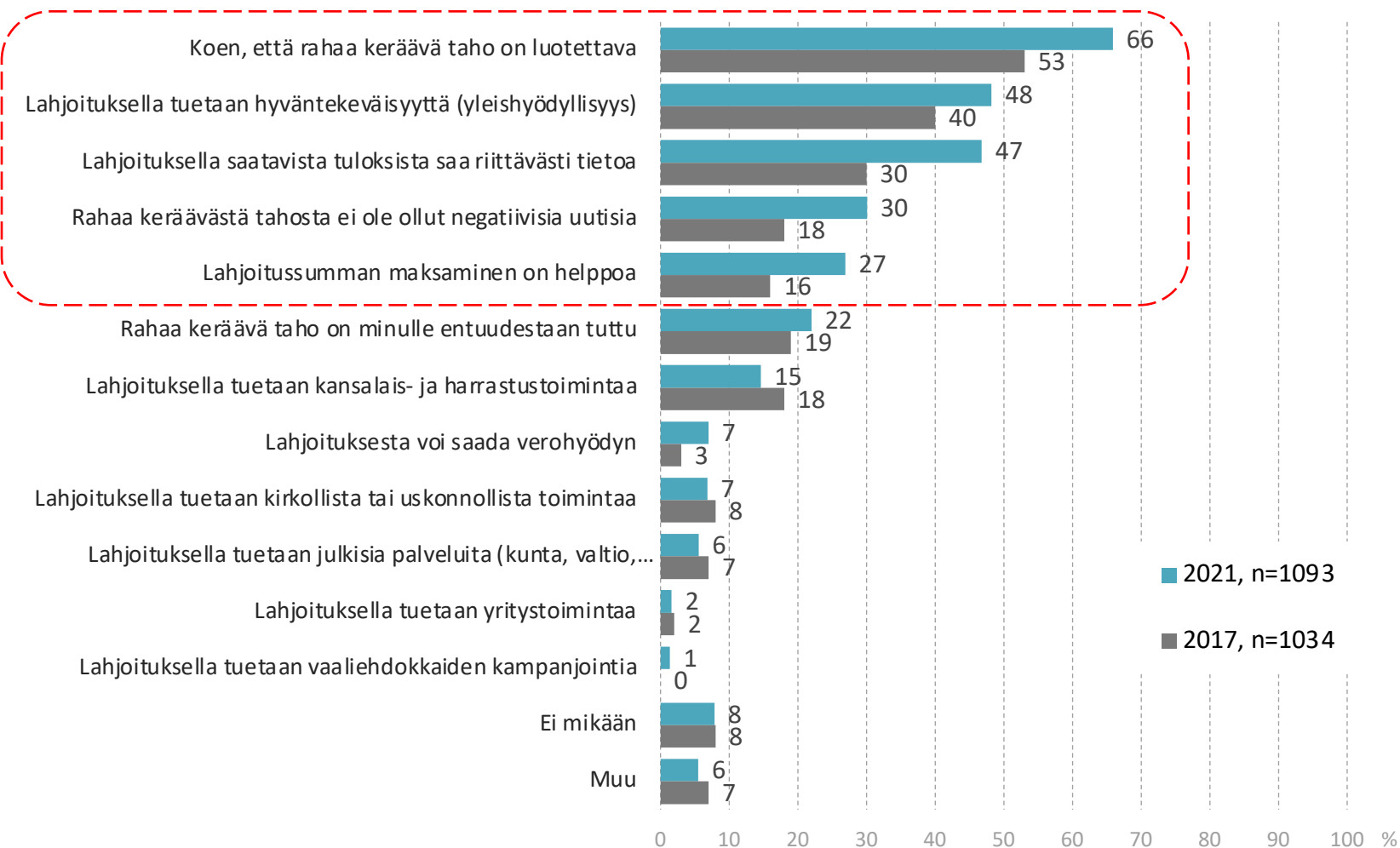

*v. 2017 Ei kiinnosta/en halua olla mukana

MIKÄ MOTIVOISI LAHJOITTAMAAN JATKOSSA

Mikä motivoisi sinua lahjoittamaan jatkossa?

Kaikki vastaajat, n=1093(2021)/1034(2017)

Tutkimuksen tarkoitus ja toteutus

- Taloustutkimus on toteuttanut tämän tutkimuksen VaLa:n, Vastuullinen Lahjoittaminen ry:n toimeksiannosta. Tutkimus on aiemmin toteutettu vuonna 2017, mutta sen tiedonkeruumenetelmä sekä sisältö poikkeaa uusimmasta tutkimuksesta, joten vertailua ei kaikilta osin voi tehdä.
- Tutkimuksessa kartoitetaan suhtautumista lahjoittamiseen, viimeisimmän lahjoituksen tärkeimpiä syitä, mitä asioita pidetään tärkeimpinä lahjoituspäätöksessä ja saavatko kansalaiset keräysvarojen käytöstä riittävästi tietoa sekä tietävätkö he, mitä rahoilla on saatu tai saadaan aikaiseksi. Lisäksi selvitetään, mitkä asiat motivoisivat jatkossa lahjoittamaan. Niiltä, jotka eivät yleensä osallistu tai tue keräyksiä selvitetään syitä lahjoittamattomuudelle.

Kohderyhmä ja tiedonkeruumenetelmä

- Tutkimuksen kohderyhmä oli maamme 15-79-vuotias väestö Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta.
- Tiedonkeruu toteutettiin Taloustutkimuksen verkkopaneelissa 7.–10.12.2021 välisenä aikana. Tutkimuskutsuja lähetettiin yhteensä 5585 henkilölle. Tutkimukseen vastasi kaikkiaan 1 093 henkilöä (vastausprosentti 20).
- Otot on painotettu kohderyhmää edustavaksi, joten tulokset voidaan yleistää 15–79-vuotiaisiin suomalaisiin (noin 4 334 000, SVT 31.12.2020). Painottamaton ja painotettu tieto on taulukoissa (painottamaton: Base unweighted, painotettu: Base weighted). Painottamaton n-luku kertoo haastateltujen määrän eri taustaryhmissä ja painotettu luku vastaavan populaation tuhansina (.000) henkilöinä. Tulosten virhemarginaali koko tutkimuksen osalta on n. $\pm 3,2$ %-yksikköä suuntaansa.
- Vuonna 2017 tutkimus tehtiin henkilökohtaisina haastatteluina pääosin vastaajien kotona osana Taloustutkimuksen Omnibus Huhti1-kierrosta 9.-27.3.2017. Tutkimuksessa haastateltiin tuolloin yhteensä 1034 henkilöä.
- Vastaava tutkija Taloustutkimuksessa:
 - Katja Mikkonen, puh. 010 7585 257, katja.mikkonen@taloustutkimus.fi